

Set i Paris:

Ubehagelig erotik

LES LIAISONS DANGEREUSES. Prod.: Les Films Marceau 1959. Instr.: Roger Vadim. Manus.: Roger Vadim, Roger Vailland, Claude Brulé efter Choderlos de Laclos' roman. Foto: Marcel Grignon. Dekor.: Robert Guisgand. Medv.: Jeanne Moreau, Annette Vadim, Jeanne Valérie, Simone Renant, Gérard Philipe, J. L. Trintignant, Nicolas Vogel, Boris Vian.

Jean-Jacques Rousseau indledte med „La Nouvelle Heloise“ et felttog mod samtidens for-dærvede sæder og laster. Den franske artilleri-kaptajn Choderlos de Laclos fulgte i sin brev-roman „Les Liaisons Dangereuses“, 1782, dette initiativ op ved at give et skræmmende billede af libertineren Vicomte de Valmont og dennes veninde Marquise de Merteuil, der i breve til hinanden fortæller om deres udsvævende liv. Bogen blev dengang anset for at være dristig og blev mod forfatterens mening lidt af en skandale. Man var forarget over Valmonts store evner som strateg på forførelsens område.

Nu har Roger Vadim brugt denne bog som grundlag for sin sidste film „De farlige forbindelser“, et par dage efter premieren med til-føjelsen „1960“, efter en hidsig kampagne i Frankrig, hvor også denne var lige ved at blive en skandale og således straks kom til at ligne sit ophav på dette punkt. Af forståelige grunde

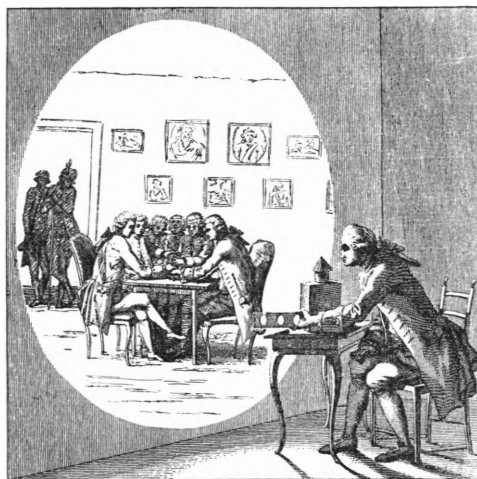
måtte denne bog interessere Vadim, når man tænker tilbage på hans tidligere film. I et interview med Vadim og drejebogsforfatteren, goncourtpristageren Roger Vailland, der i øv-rikt har skrevet en bog om Laclos, udtalte Va-dim, at han med denne film ønskede at fjerne den mystik, der endnu kunne herske omkring det seksuelle spørgsmål. Han er således her på linje med Laclos, som ønskede at vise, at den naturlige væremåde var den bedste. Efter at Vailland i samme interview havde udtalt, at netop „De farlige forbindelser“ er velegnet til overførelse til film, idet bogen ikke giver analyser af personernes psyke, men kun be-skriver kendsgerningerne, gik man med en vis tillid ind for at se filmen. For så vidt er alting godt, men det må siges at være en fejl at lægge handlingen i filmen frem til vor tid og så sam-tidig følge handlingen i bogen ret nøje, dog med en væsentlig forskel. Det, der er problemet hos Laclos, libertinereus udskjelser, er ikke noget problem i dag, da han ikke eksisterer som norm og kun har kuriositetens interesse.

Vailland har forsøgt at råde bod herpå ved at lade personerne tale et udsøgt klassisk fransk, men det virker mod sin hensigt ikke at lade moderne mennesker tale et samtidigt sprog.

„De farlige forbindelser“ er kendt af alle, men læst af få, og det vil således her være på sin plads at gengive i det mindste filmens handling.

LATERNA MAGICA V

For at tilstræbe en perspektivisk virkning lader Clemens denne gang billedet fremstå som en oval. Også magikerens stilling er ny, idet han er anbragt siddende på skrå i højre forgrund. Lysbilledet forestiller et møde i det hemmelige statsråd, og man ser dets medlemmer optaget af den kendte børneleg, der hedder „trække handsker“ og går ud på, at man i en uendelighed lægger den ene hånd oven på den anden. I baggrunden til venstre står som tilskuere en lakaj og en løber, der støtter sig til en stok. Billedet skal opfattes som en satire over statsrådets uvirksomhed eller såkaldte „utrættelige“ arbejde. (M. E.).

Johannes Wöbners Skildringer

Madame Juliette Valmont (*Jeanne Moreau*) beder sin mand (*Gérard Philipe*) om at forføre en ung pige Cécile (*Jeanne Valérie*), som lige er blevet forlovet med Madame Valmonts elsker. Manden går med glæde ind på tanken, men på sit erobringstogt møder han en ung gift dame Marianne de Tourvel (*Annette Vadim*) af skandinavisk afstamning, vel sagtens for at forklare hendes accent, og hende må han absolut også forføre, selv om han ved, det bliver svært. Men forhindringer har altid været et ekstra incitament for ham. Han gennemfører dog begge forehavender ivrigt bistået af sin kone, men bliver af denne tvunget til at forlade Marianne i det øjeblik, han mener at elske hende. Filmen ender med, at Mariannes mand bliver sindssyg, da han bliver bekendt med hendes ekstravagancer og opdager, at hun er gravid. Céciles kæreste dræber forførereren, og Madame Valmont får sit ansigt vansiret, da hun er ved at brænde nogle kompromitterende papirer.

I bogen er Valmont ikke gift med Juliette, og denne forskel giver filmen ikke blot en skæbnsvanger drejning bort fra det oprindelige сюжет, men også en ødelæggende virkning på den moralske tanke som helhed. Man mister herved interessen. Filmen bliver sygelig, og hovedpersonerne kan kun opfattes patologisk. I bogen er Juliette at opfatte som djævelen selv, her er hun blot et afstumpet kvindemenneske.

Men Jeanne Moreau forsvaret sin rolle godt. Hun lægger mere til, end der er givet hende af instruktør og drejebogsforfatter. Hendes mimik fængsler, og hendes samspil med Gérard Philipe er forbilledligt. Det lykkes for disse to at skabe et samspil, der er fuldt af farlighed og ejer en underklang af afgrundsdybe menneskelige brist, men de gør det tilsyneladende på trods af filmens mening. Det redder dog filmen fra den eklatante fiasko.

Det er sørgeligt, at dette skulle blive Gérard Philipess sidste rolle. Denne figur er usympatisk, og når man tænker tilbage på den tilsyneladende evige yngling, der gik fra triumf til triumf såvel på „Théâtre National Populaire“ i klassiske roller som på film, delvis i det moderne repertoire, så kunne man have undt ham en bedre sortie. Skal man tænke på Gérard Philipe som den fødte Don Juan, så vil man helst mindes ham i „Monsieur Ripois“, hvor hans præstation var på højde med det bedste, der er præsteret inden for filmen.

Fotograferingen i Vadims film er til tider fremragende. I starten kniber det lidt, og man fornemmer stærkt, at der lægges op til Anette Vadims entré i fuld belysning. Den er ganske

Fra Filmmuseets plakatsamling

Walt Disney er i færd med at producere en ny udgave af den populære „Pollyanna“. I 1920 blev titelrollen spillet af Mary Pickford i Paul Powells film, som denne plakat reklamerede for i Danmark.

effektfuld. Landskabsbillederne måler sig med optagelserne fra „Et Dieu créa la femme“. Vadim kan sin teknik. Han har gode overgange fra sekvens til sekvens. I hans tidligere i øvrigt tankemæssigt ligegyldige film klarede han sig pænt. Han forstod at sælge sin forhåndenværende kone. Hans evne til at vide, hvad der ville gøre sig, var forbløffende, især i de erotiske scener. Her i „De farlige forbindelser“, hvor han sætter sig alvorligere mål, svigter han. De erotiske scener virker ubehagelige; man føler sig flov. Musikken af og ved *Thelomius Monk* stjæler som regel interessen fra filmen.

„De farlige forbindelser“ er således at betragte som en forholdsvis ringe film, især når man sammenligner den med de sidste års franske film. „La Nouvelle Vague“ er sikkert på mange områder inspireret af Vadim, men disse unge instruktører overgår ham langt.

Søren Fjeldborg.